

Paziņojums

Translations proofread by EDPB Members.

This language version has not yet been proofread.

Paziņojums par personas datu apstrādi saistībā ar Covid-19 uzliesmojumu

Pieņemts 2020. gada 19. martā

Eiropas Datu aizsardzības kolēģija ir pieņēmusi šādu paziņojumu.

Valdības, kā arī publiskās un privātās organizācijas visā Eiropā veic pasākumus, lai ierobežotu Covid-19 un mazinātu tā ietekmi. Tas, iespējams, nozīmē dažāda veida personas datu apstrādi.

Datu aizsardzības noteikumi (piemēram, Vispārīgā datu aizsardzības regula, VDAR) netraucē veikt pasākumus cīņā pret koronavīrusa pandēmiju. Cīņa pret lipīgām infekcijas slimībām ir cēls mērķis, kas ir kopīgs visām valstīm, un tādēļ tā būtu, cik vien iespējams, jāatbalsta. Cilvēces interesēs ir ierobežot slimību izplatīšanos un izmantot modernas metodes cīņā pret postījumiem, kas skar lielu daļu pasaules. Tomēr Eiropas Datu aizsardzības kolēģija (EDAK) vēlas uzsvērt, ka pat šādos izņēmuma gadījumos datu pārzinim un apstrādātājam ir jānodrošina datu subjektu personas datu aizsardzība. Tādēļ, lai garantētu personas datu likumīgu apstrādi, būtu jāņem vērā vairāki apsvērumi, un visos gadījumos būtu jāatceras, ka visiem pasākumiem, ko veic šajā kontekstā, ir jāatbilst vispārējiem tiesību principiem un tie nedrīkst būt neatgriezeniski. Ārkārtas situācija ir juridisks apstāklis, kas var leģitimizēt brīvību ierobežojumus ar nosacījumu, ka šie ierobežojumi ir samērīgi un neturpinās ilgāk par šo ārkārtas situāciju.

1. Apstrādes likumīgums

VDAR ir plašs tiesību akts, un tajā ir paredzēti noteikumi, kas attiecas arī uz personas datu apstrādi situācijā, kas izveidojusies saistībā ar Covid-19. VDAR ļauj kompetentajām valsts veselības iestādēm un darba devējiem apstrādāt personas datus epidēmijas kontekstā saskaņā ar valsts tiesību aktiem un tajos paredzētajiem nosacījumiem. Piemēram, ja apstrāde ir vajadzīga būtisku sabiedrības interešu dēļ sabiedrības veselības jomā. Šādos apstākļos nav nepieciešams iegūt privātpersonu piekrišanu.

1.1. Attiecībā uz personas datu apstrādi, tostarp īpašu kategoriju datu apstrādi, ko veic kompetentās valsts iestādes (piemēram, sabiedrības veselības iestādes), EDAK uzskata, ka VDAR 6. un 9. pants ļauj

apstrādāt personas datus, īpaši, ja uz apstrādi attiecas valsts iestādes juridiskās pilnvaras, kas paredzētas valsts tiesību aktos, un VDAR paredzētie nosacījumi.

1.2. Nodarbinātības kontekstā personas datu apstrāde var būt nepieciešama, lai izpildītu juridiskas saistības, kas attiecas uz darba devēju, piemēram, saistības, kas attiecas uz veselības aizsardzību un drošību darba vietā, vai uz sabiedrības interesēm, piemēram, slimību un citu veselības apdraudējumu kontroli. VDAR ir paredzētas arī atkāpes no aizlieguma apstrādāt dažas īpašas personas datu kategorijas, piemēram, veselības datus, ja tas ir nepieciešams būtisku sabiedrības interešu dēļ sabiedrības veselības jomā (9. panta 2. punkta i) apakšpunkts), pamatojoties uz Savienības vai valsts tiesību aktiem, vai ja ir jāaizsargā datu subjekta vitālas intereses (9. panta 2. punkta c) apakšpunkts), jo 46. apsvērumā ir skaidra atsauce uz epidēmijas kontroli.

1.3. Attiecībā uz telekomunikāciju datu, piemēram, atrašanās vietas datu, apstrādi ir jāievēro arī valsts tiesību akti, ar kuriem īsteno E-privātuma direktīvu. Principā atrašanās vietas datus operators var izmantot tikai tad, ja tie ir padarīti anonīmi, vai ar privātpersonu piekrišanu. Tomēr **E-privātuma direktīvas 15. pants ļauj dalībvalstīm pieņemt tiesību aktus, lai aizsargātu sabiedrisko drošību**. Šādi izņēmuma tiesību akti ir iespējami tikai tad, ja tie ir nepieciešami, piemēroti un samērīgi demokrātiskā sabiedrībā. Šiem tiesību aktiem jāatbilst Pamattiesību hartai un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijai. Turklāt tos **juridiski kontrolē Eiropas Savienības Tiesa un Eiropas Cilvēktiesību tiesa**. Ārkārtas situācijas gadījumā tiem arī būtu jāattiecas tikai uz laiku, kamēr attiecīgā ārkārtas situācija ir spēkā.

2. Personas datu apstrādes pamatprincipi

Personas dati, kas vajadzīgi, lai sasniegtu izvirzītos mērķus, būtu jāapstrādā konkrētos un skaidros nolūkos.

Turklāt datu subjektiem būtu jāsaņem pārredzama informācija par apstrādes darbībām, kas tiek veiktas, un to galvenajām iezīmēm, tostarp par savākto datu glabāšanas termiņu un apstrādes nolūkiem. Attiecīgajai informācijai vajadzētu būt viegli pieejamai un sniegtai skaidrā un vienkāršā valodā.

Ir svarīgi pieņemt atbilstošus drošības pasākumus un konfidencialitātes politiku, lai nodrošinātu, ka personas dati netiek izpausti nepilnvarotām personām. Pasākumi, kas tiek īstenoti, lai pārvaldītu pašreizējo ārkārtas situāciju, un ar to saistītais lēmumu pieņemšanas process būtu pienācīgi jādokumentē.

3. Atrašanās vietas mobilo datu izmantošana

-) **Vai dalībvalstu valdības var izmantot personas datus, kas saistīti ar privātpersonu mobilajiem tālruniem, lai uzraudzītu, ierobežotu vai mazinātu COVID-19 izplatīšanos?**

Dažās dalībvalstīs valdības plāno izmantot atrašanās vietas mobilo datus kā iespējamu Covid-19 izplatības uzraudzības, ierobežošanas vai mazināšanas veidu. Tas ļautu, piemēram, noteikt cilvēku atrašanās vietu vai nosūtīt sabiedrības veselības ziņojumus personām konkrētā teritorijā pa tālruni vai ar īsziņas palīdzību. **Valsts iestādēm vispirms būtu jācenšas apstrādāt atrašanās vietas datus anonīmi (t. i., apstrādāt apkopotus datus tā, lai personas nevarētu atkārtoti identificēt), kas, iespējams, ļautu sagatavot ziņojumus par mobilo ierīču koncentrāciju konkrētā vietā ("kartogrāfija").**

Personas datu aizsardzības noteikumi neattiecas uz datiem, kas ir pienācīgi anonimizēti.

Ja tikai anonīmus datus apstrādāt nav iespējams, E-privātuma direktīva ļauj dalībvalstīm pieņemt tiesību aktus, lai aizsargātu sabiedrisko drošību (15. pants).

Ja tiek ieviesti pasākumi, kas ļauj apstrādāt neanonimizētus atrašanās vietas datus, dalībvalstij ir pienākums ieviest **atbilstošus aizsardzības pasākumus**, piemēram, nodrošināt elektronisko sakaru pakalpojumu lietotājiem un abonentiem **tiesības uz tiesisko aizsardzību**.

Darbojas arī proporcionalitātes princips. Atkarībā no konkrētā sasniedzamā mērķa priekšroka vienmēr jādod risinājumiem, kas vismazāk iejaucas cilvēku privātajā dzīvē. Invazīvus pasākumus, piemēram, personu "izsekošanu" (t. i., vēsturisku neanonimizētu atrašanās vietas datu apstrādi), varētu uzskatīt par samērīgiem ārkārtas apstākļos un atkarībā no konkrētās apstrādes kārtības. Tomēr uz tiem būtu jāattiecināta pastiprinātas pārbaudes un aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu datu aizsardzības principu ievērošanu (pasākuma samērīgums ilguma un darbības jomas ziņā, ierobežots datu saglabāšanas laiks un ierobežots apstrādes mērķis).

4. Nodarbinātība

) **Vai darba devējs var pieprasīt apmeklētājiem vai darbiniekiem sniegt konkrētu informāciju par veselību saistībā ar Covid-19?**

Šajā gadījumā ir īpaši svarīgi piemērot proporcionalitātes un datu minimizēšanas principu. Darba devējam būtu jāpieprasa veselības informācija tikai tiktāl, ciktāl to pieļauj valsts tiesību akti.

) **Vai darba devējam ir atļauts veikt darbinieku medicīniskās pārbaudes?**

Atbilde ir atkarīga no valsts tiesību aktiem, kas attiecas uz nodarbinātību vai veselības aizsardzību un drošību. Darba devēji var piekļūt veselības datiem un tos apstrādāt tikai tad, ja to prasa viņu pašu juridiskās saistības.

) **Vai darba devējs var atklāt darbinieka kolēģiem vai citām personām, ka darbinieks ir inficēts ar Covid-19?**

Darba devējiem būtu jāinformē darbinieki par Covid-19 gadījumiem un jāveic aizsardzības pasākumi, bet nevajadzētu sniegt vairāk informācijas kā nepieciešams. Gadījumos, kad ir nepieciešams atklāt tā(-o) darbinieka(-u) vārdu(-us), kurš(-i) saslimis(-uši) ar vīrusu (piemēram, profilakses kontekstā), un valsts tiesību akti to atļauj, attiecīgie darbinieki ir iepriekš jāinformē un jāaizsargā viņu cieņa un neaizskaramība.

) **Kādu informāciju, ko apstrādā saistībā ar Covid-19, var iegūt darba devēji?**

Darba devēji var iegūt personas informāciju, lai pildītu savus pienākumus un organizētu darbu saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas vārdā

Priekšsēdētāja

(Andrea Jelineka)